

Isoja puvun kiinnitysneuloja, muoto eestiläinen. Vasemmalla pronssineuloja Liedosta ja Kaarinasta, oikealla rautainen neula Halikosta. — Kansallismuseo.

Hyvähän hänellä oli olo. Pidettiin kuin talon väkenä. Melkein hellien kohdeltiin ja lähes vertaisena siedettiin.

Mutta ikävä oli kotoisia tanhuoita, surku omaa sukua. Ja apeata oloa lisäsi sydämen salainen suru: rinnassa kytevä toivoton rakkaus.

Katsos muita miekkoisia
 Ja onnen osallisia —
 Muill' on kulta kuulusalla,
 Näkössä näätärinta,
 Minun ei kuulu kullaistani,
 Eikä hetki herttaistani,
 Minun on kultani kulossa,
 Hopiani heinikossa —

Vaaralla kohosi talo ja sen ympärillä hohti kultainen vilja. Pellolla nosteli kuhilaita purilaille komea nuori mies. Tyttö tarkkaili hänen puuhiaan. Nuori mies ajoi kuormansa aumalle ja asteli sitten tupaa kohden. Hänen askeleitaan seurasivat keitinkodan oviaukosta tummat silmät.

Tupaan tultuaan nuori mies istahti isännän paikalle peräpenkille.

Harmaahapsinen emäntä juoksutteli piikojaan ja katsahti käskiessään tuon tuostakin isännän paikalla istujaan.

— Kovin mietit, virkkoi hän vihdoin. — Mitäpä miettinet?

— Vanha olet jo, emo. Pian et jaksa enää pitää piikojasi kurissa. Tarvitset avuksi miniän. Sitä mietin.

— Hyvä on aatoksesi. Mieleen on minulle miniä. Mistä naiset naisen?

— Läheltä nain. Otan orjatytön, kaukaa tuomani Tummatukan.

Emo pysähtyi askareissaan. Kauan hän katseli poikaansa ja haastoi sitten:

— Nöyrä on Tummatukan mieli, nöyrä, vaikka väliin kimpoutuukin äkkivihaan, väliin pohjattomaan suruun. Pian muuttaa itkun nauruksi ja naurun itkuksi. Sellainen sillä on mieli. Hyvin toimittaa askareensa, vaikka onkin varreltaan hento.